

განაცხადი

სამეცნიერო ხელმძღვანელობისა და სადოქტორო კვლევითი პროექტის შესახებ
სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამა: **ფილოლოგია**

1. ინფორმაცია სამეცნიერო ხელმძღვანელის შესახებ

1.1. სახელი და გვარი **მაია კიკვაძე**1.2. აკადემიური/სამეცნიერო თანამდებობა ან ემერიტუსის წოდება **-პროფესორი**

1.3. ბოლო სამი წლის განმავლობაში შესაბამისი (სადოქტორო ნაშრომის ზოგადი თემატიკის) დარგის/მიმართულების Web of Science (Clarivate Analytics), Scopus და ERIH PLUS (European Reference Index of the Humanities) (ჰუმანიტარული და სოციალური მიმართულებით) ბაზებში ინდექსირებულ რეფერირებად/რეცენზირებად (peer-reviewed) ჟურნალში გამოქვეყნებული სამეცნიერო ნაშრომი:

სამეცნიერო ნაშრომის დასახელება	წელი	ჟურნალიტომი, გვერდი, ელ. მისამართი	დიგიტალური საიდენტიფიკაციო კოდი DOI ან ISSN	სამეცნიერო ბაზის დასახელება	თანავტორი	შენიშვნა
Gürcü Öğrencilerin Türkçedeki Özne Ve Tümlece Dayalı Sıfat-Fiil Eklerini Kullanımında Yaptıkları Hatalar (ქართველი სტუდენტების მიერ თურქულ ენაში სასუბიექტო და საობიექტო მიმღებობითი სუფიქსების გამოყენებისა და დაშვებული შეცდომები)	2026	RumeliDE Journal of Language and Literature Studies; https://www.rumelide.com	ISSN : 2148-9599	ERIH PLUS	მეგი მანველიძე, ლია ჭყონია,	გაგზავნი ლია
	2025	გორის სახელმწიფო	ISSN: 2667-9612	ERIH		

ადმოსავლური ი კონცეპტები ქართულ ხატოვან სიტყვა- თქმებში		უნივერსიტეტის შრომები, ფილოლოგიური კვლევები; 2025-12-28 No XI; http://www.sciencejournals.ge/index.php/NJ/article/view/802 ; გვ.10-17		PLUS		
Historical and Cultural Memory Preserved in Idioms by the Georgians and Georgian Muhajirs;	2024	Scopus PHILOLOGIST year XV, 2024, No 30 journal of language, literary and cultural studie 2024-12-31	Pdf ISSN:1986- 5864 E-ISSN 2233- 1158 Serbia	Scopus	I.Goshkheteliani	

1.4. ბოლო ათი წლის განმავლობაში სამეცნიერო საგრანტო პროექტში ძირითადი პერსონალის სტატუსით მონაწილეობა:

სამეცნიერო პროექტის სახელწოდება	პროექტის დაწყებისა და დასრულების თარიღი	სტატუსი პროექტში	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	ელ. მისამარ თი	პროექტში ჩართული პირები	შე ნი შვ ნა
„შეპირისპირებითი ლინგვისტური კულტუროლოგია (ქართული, ინგლისური, ფრანგული და გერმანული ენების ბაზაზე), ხელმძღვანელი ი.გომეხეთელიანი	2/04/2025- 15/12/2026	ძირი თადი შემსრულებე ლი	ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი		ი.გომეხეთელიანი, ნ.სურგულაძე, თ.ბერიძე, ც.კახიძე	
„უცხოენოვანი სამეცნიერო/სახელმძღ ვანელო ლიტერატურის თარგმნა/ბეჭდვა, ფარგლებში ინგლისურენოვანი სახელმძღვანელო „აშშ- ის რუკა N 1 ქაღალდის და ელექტრონულ	13/12/2024- 13/12/-2025	ძირითადი შემსრულებე ლი	ბათუმის სახელმწიფო საზღვაო აკადემია, აჭარის განათლების სამინისტრო საგრანტო პროექტი, საგრანტო		ზ.ბეჟანოვი, გ.ციციშვილი, თ.ბოლქვაძე	

სანვიგაციო რუკებზე გამოყენებული სიმბოლოები, აბრევიატურები და ტერმინები“, ხელმძღვანელი ზ. ბეჟანოვი			ხელშეკრულება N 08/57-2024;			
„ინგლისურ-ქართული საზღვაო ტერმინოლოგიის ელექტრონული თარგმნით/განმარტებითი ლექსიკონი	15.12.2020-15.12.2021	ქართული ენის ექსპერტი	ბათუმის სახელმწიფო საზღვაო აკადემია, საგრანტო ხელშეკრულება N 08/21-2020		ზ. ბეჟანოვი, გ.ციციშვილი თ. ბერიძე	
ტაო (ისტორიულ-ფილოლოგიური გამოკვლევა)“ ხელ-ლი პროფ. მამია ფაღავა.	2016-2018	მოწვეული პერსონალი, კონსულტანტი	შოთა რუსთაველის საქართველოს ეროვნული სამეცნიერო ფონდი. შიფრი- 217796.		მ. ბარამიძე, მ. ჩოხარაძე, თ. შიოშვილი, რ. ხალვაში, ნ. მგელაძე, ზ. შაშიკაძე, მ. ხალვაში, ჯ. ჩხვიმიანი, ჯ. კარალიძე	

1.5. სამეცნიერო ხელმძღვანელობის/თანახელმძღვანელობის გამოცდილება

უსდ-ს დასახელება	სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამის დასახელება	სტუდენტის სახელი და გვარი	ნაშრომის სახელწოდება	წელი	შენიშვნა
ბსუ	ლინგვისტიკა	ნინო ფუტყარაძე	<u>ქართული საზღვაო ტერმინოლოგიის თანამედროვე მდგომარეობა და პერსპექტივები (ინგლისურ მასალაზე დაყრდნობით)</u>	2018	თანახელმძღვანელი ზ.ბეჟანოვი
ბსუ	ლინგვისტიკა	მარიამ ჩოხარაძე	<u>„სახელი ქართულში და მისი სწავლება არაქართულენოვან ჯგუფებში“</u>	2018	თანახელმძღვანელი კ. გაბუნია
ბსუ	ლინგვისტიკა	ანა ახალაძე	<u>იდომური</u>	2021	თანახელმძღვანელი

			გამოთქმები ქართულსა და თურქულ ენებში		ლ.თანდილავა
--	--	--	--	--	-------------

1.6. რელევანტური ტრენინგი, სემინარი, პროფესიული განვითარების კურსი და სხვა.

N	ღონისძიების ტიპი	ღონისძიების დასახელება	ორგანიზატორი	ჩატარების თარიღი	ჩატარების ადგილი	შენიშვნა
	ტრენინგი	„როგორ გავხადოთ სამეცნიერო კვლევა უფრო მეტად ინტერნაციონალიზებული: პრიორიტეტები, სტრატეგიები, გადაწყვეტილებები“.	ბსუ, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი; აღმოსავლეთ ევროპის უნივერსიტეტის ინტერდისციპლინური კვლევების ცენტრი	2025 წლის აპრილი	ბსუ	

1.7. ადგილობრივ და საერთაშორისო სამეცნიერო საზოგადოებასთან სამეცნიერო თანამშრომლობის გამოცდილება (ერთობლივი კვლევები/გრანტები/სამეცნიერო პროექტები)

ფრანკფურტის გოეთეს სახელობის უნივერსიტეტი (მონაწილეობა ერთობლივ საგრანტო პროექტში)

2. ინფორმაცია სამეცნიერო თანახელმძღვანელის შესახებ (არსებობის შემთხვევაში)

2.1. სახელი და გვარი -ლიანა ჭყონია-

2.2. აკადემიური/სამეცნიერო თანამდებობა ან ემერიტუსის წოდება -----

2.3. ბოლო სამი წლის განმავლობაში შესაბამისი (სადოქტორო ნაშრომის ზოგადი თემატიკის) დარგის/მიმართულების Web of Science (Clarivate Analytics), Scopus და ERIH PLUS (European Reference Index of the Humanities) (ჰუმანიტარული და სოციალური მიმართულებით) ბაზებში ინდექსირებულ რეფერირებად/რეცენზირებად (peer-reviewed) ჟურნალში გამოქვეყნებული სამეცნიერო ნაშრომი:

სამეცნიერო ნაშრომის დასახელება	წელი	ჟურნალი, ტომი, გვერდი, ელ. მისამართი	დიგიტალური საიდენტიფიკაციო კოდი DOI ან ISSN	სამეცნიერო ბაზის დასახელება	თანაავტორი	შენიშვნა
--------------------------------	------	--------------------------------------	---	-----------------------------	------------	----------

Gürcü Öğrencilerin Türkçedeki Özne Ve Tümlece Dayalı Sıfat-Fiil Eklerini Kullanımında Yaptıkları Hatalar (ქართველი სტუდენტების მიერ თურქულ ენაში სასუბიექტო და საობიექტო მიმღეობითი სუფიქსების გამოყენებისას დაშვებული შეცდომები)	2026	RumeliDE Journal of Language and Literature Studies; https://www.rumelide.com	ISSN : 2148-9599	ERIH PLUS	მეგი მანველიძე, ლია ჭყონია,	გაგზავნა
The effect of story visuals on speaking skills of B2 level students learning Turkish as a foreign language	2022	RumeliDE Journal of Language and Literature Studies; ტომი: RumeliDE 2022.30 (გვერდების რაოდენობა: 15) https://www.rumelide.com	ISSN : 2148-9599 (e)	ERIH PLUS	მემეთ აბუქანი	შენიშვნა
COMPARISON OF INTERMEDIATE TURKISH AND GEORGIAN TEXTBOOKS IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING	2022	Al Farabi international journal of social sciences; Institution of Economic Development and Social Researches; (10 გვერდი); https://www.farabicongress.org/	ISSN: 2564-7946		მემეთ აბუქანი	
The words used commonly both in	2021	African Educational Research Journal, Volume 9, Issue 2 გამომცემლობა: Net	ISSN: 2354-2160 DOI:	ERIH PLUS	მემეთ აბუქანი	

Turkish and in Georgian		Journals გვერდების რაოდენობა: 30 (გვერდები 290-319)	10.30918/AERJ		
-------------------------	--	---	---------------	--	--

1.4. ბოლო ათი წლის განმავლობაში სამეცნიერო საგრანტო პროექტში ძირითადი პერსონალის სტატუსით მონაწილეობა:

სამეცნიერო პროექტის სახელწოდება	პროექტის დაწყებისა და დასრულების თარიღი	სტატუსი პროექტში	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	ელექტრონული მისამართი	პროექტში ჩართული პირები	შენიშვნა

1.6 რელევანტური ტრენინგი, სემინარი, პროფესიული განვითარების კურსი და სხვა.

N	ღონისძიების ტიპი	ღონისძიების დასახელება	ორგანიზატორი	ჩატარების თარიღი	ჩატარების ადგილი	შენიშვნა
1	ტრენინგი	„როგორ გავხადოთ სამეცნიერო კვლევა უფრო მეტად ინტერნაციონალიზებული: პრიორიტეტები, სტრატეგიები, გადაწყვეტილებები“.	ბსუ, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი; აღმოსავლეთ ევროპის უნივერსიტეტის ინტერდისციპლინური კვლევების ცენტრი	2025 წლის აპრილი	ბსუ	
2	ტრენინგი	„Internationalization of HE: Joint Educational Programmes – Double/Multiple Degree“	ბსუ, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი; ექსპერტი: ირინე დარჩია	2025 წლის ივნისი	ბსუ	
3	ტრენინგი	„სამეცნიერო ონლაინ რესურსები და საერთაშორისო მაღალრეიტინგულ ჟურნალებში სტატიების გამოქვეყნება“	ბსუ, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი; აღმოსავლეთ ევროპის უნივერსიტეტის ინტერდისციპლინური კვლევების ცენტრი	2023 წლის აპრილი	ბსუ	

3. სადოქტორო კვლევითი პროექტის მოკლე აღწერილობა

3.1. კვლევითი პროექტის დასახელება

„მიმდებარის გრამატიკული და სემანტიკური თავისებურებები ქართულსა და თურქულ ენებში“
(შედარებითი ანალიზი)

3.2. კვლევის სიახლე და აქტუალობა

თანამედროვე ლინგვისტიკაში განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება სხვადასხვა ენობრივი სისტემის შედარებით და ტიპოლოგიურ კვლევებს, რაც მიზნად ისახავს ენათა სტრუქტურულ-სემანტიკური და ფუნქციური თავისებურებების გამოვლენას. განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია იმ ენათა შესწავლა, რომლებიც განსხვავებულ ოჯახებს მიეკუთვნებიან. მსგავსი კვლევები საშუალებას იძლევა უკეთ გავიაზროთ როგორც ენობრივი უნივერსალიების, ასევე ტიპოლოგიური თავისებურებების საკითხები.

ერთი ენის მატარებელთა მიერ მეორე ენის შესწავლის პროცესში წარმოქმნილი სირთულეები მეტწილად დაკავშირებულია გრამატიკული სისტემების განსხვავებულობასთან. როგორც ქართულში, ასევე თურქულში მთავარი მეტყველების ნაწილებია სახელი და ზმნა. სახელური და ზმნური ნიშნები აქვს მიმდებარის.

მიმდებარის ქართული ზმნის ერთ-ერთი საინტერესო საკითხია, თუმცა გადმოცემის საშუალებები განსხვავებულია ყველა ენაში და, მათ შორის ქართულსა და თურქულშიც. მიმდებარის ფორმები ქართულ ენაში მრავალფეროვანია წარმოების თვალსაზრისითაც. მაწარმოებელ აფიქსთა მრავალფეროვნება განაპირობებს მიმდებარის ფორმათა სიუხვეს ქართულში.

მიმდებარის ფორმებთან დაკავშირებით საინტერესოდ გვესახება ქართულ-თურქული მონაცემების განხილვა.

ქართული და თურქული ენების გრამატიკულ და სემანტიკურ სისტემებში არსებული განსხვავებები მნიშვნელოვნად ართულებს ქართველი სტუდენტების მიერ თურქული მიმდებარის სწორად აღქმასა და გამოყენებას, კერძოდ, თურქულის მიმდებარითი სუფიქსების, განსაკუთრებით სუბიექტური და დამატებითი მიმდებარითი სუფიქსების გამოყენებას. შესაბამისად, კვლევის ფარგლებში, გათვალისწინებული იქნება წარმოქმნილი სირთულეების გამოვლენა და მათი გამომწვევი მიზეზების ანალიზი.

აღნიშნული კვლევა მნიშვნელოვანია როგორც თეორიული, ისე გამოყენებითი ლინგვისტიკის თვალსაზრისით. აქვე უნდა აღვნიშნოთ, რომ მიმდებარის გრამატიკული და სემანტიკური თავისებურებები შედარებითი ანალიზის საფუძველზე ქართულსა და თურქულ ენებში ნაკლებადაა შესწავლილი.

კვლევის შედეგად მიღებული დასკვნები შეიძლება გამოყენებულ იქნეს სწავლების მეთოდების დახვეწისა და სასწავლო მასალების გაუმჯობესების მიზნით.

ქართულ და თურქულ ენებში მიმდებარის გრამატიკული და სემანტიკური თავისებურებების შედარებითი კვლევა აქტუალური და დროულია, რომელიც ერთდროულად პასუხობს თანამედროვე ლინგვისტიკის თეორიულ მოთხოვნებს და პრაქტიკულ საჭიროებებს.

3.3. კვლევის მიზნები, ამოცანები და კვლევის მეთოდოლოგია

კვლევის მიზანია შედარებითი ანალიზის საფუძველზე მიმღეობის გრამატიკული და სემანტიკური თავისებურებების გამოვლენა ქართულსა და თურქულ ენებში; ქართველი სტუდენტების მიერ მიმღეობის სწავლასთან დაკავშირებული სირთულეების დადგენა და გადაჭრის გზების განსაზღვრა, რაც გულისხმობს: ქართულსა და თურქულ ენებში მიმღეობათა ფორმებისა და სუფიქსების, სტრუქტურული და ფუნქციური თავისებურებების აღწერასა და შედარებას. ასევე, თურქული ენის შემსწავლელი ქართველი სტუდენტების მიერ აღნიშნული ფორმების გამოყენებისას დაშვებული შეცდომების ანალიზს და მათი აღმოფხვრის გზების განსაზღვრას.

კვლევის ამოცანები:

- მიმღეობის გრამატიკული და სემანტიკური თავისებურებების აღწერა ქართულ ენაში;
- მიმღეობის გრამატიკული და სემანტიკური თავისებურებების აღწერა თურქულ ენაში;
- ქართული და თურქული მიმღეობიანი ფორმების შედარება ფორმალური და ფუნქციური ნიშნების მიხედვით;
- მსგავსებებისა და განსხვავებების დადგენა და მათი ტიპოლოგიური ინტერპრეტაცია;
- სტუდენტების მიერ მიმღეობიანი ფორმების გამოყენებისას დაშვებული შეცდომების გამოვლენა და მიზეზების განსაზღვრა;
- მიმღეობის ფორმათა გამოყენებისას დაშვებული შეცდომების აღმოფხვრის გზების ძიება.

კვლევის მეთოდოლოგია

კვლევა ეფუძნება შედარებით-ლინგვისტურ ანალიზს და მოიცავს მიმღეობის გრამატიკული, სემანტიკური და ფუნქციური თავისებურებების გამოვლენას ორივე ენაში.

კვლევის ძირითადს მეთოდს წარმოადგენს აღწერითი და შედარებითი ანალიზი, რომლის საშუალებითაც განხორციელდება ორი ენის მიმღეობის შედარება და მათი მსგავსებებისა და განსხვავებების გამოვლენა მორფოლოგიურ, სინტაქსურ და სემანტიკურ დონეებზე. აღნიშნული მეთოდი შესაძლებლობას იძლევა გამოიკვეთოს როგორც ტიპოლოგიური შესაბამისობები, ასევე განსხვავებები, რაც განსაზღვრავს მიმღეობიანი ფორმების გამოყენების სპეციფიკას თითოეულ ენაში;

კვლევა დაეფუძნება საკვლევი ენების ემპირიულ მასალას. გამოყენებული იქნება შეცდომათა ანალიზის მეთოდი, რომლის მიზანია თურქული ენის შემსწავლელი ქართველი სტუდენტების მიერ მიმღეობითი ფორმების გამოყენებისას დაშვებული გრამატიკული შეცდომების გამოვლენა და მათი მიზეზების განსაზღვრა.

ემპირიული მონაცემების მოსაპოვებლად დაგეგმილია სპეციალურად შედგენილი კითხვარებისა და ტესტების გამოყენება, რომელთა შესრულებაშიც მონაწილეობას მიიღებენ ბათუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის თურქული ენის შემსწავლელი ქართველი სტუდენტები. მიღებული მონაცემების ანალიზი საშუალებას მოგვცემს გამოვავლინოთ სტუდენტებისათვის პრობლემური საკითხები და განვსაზღვროთ იმ სირთულეთა მიზეზები, რომლებიც დაკავშირებულია აღნიშნული ორი ენის გრამატიკულ სისტემებთან და მათ შორის არსებულ განსხვავებებთან.

კვლევა ჩატარდება შედარება-შეპირისპირებითი ანალიზის საფუძველზე, რაც საშუალებას მოგვცემს გამოვავლინოთ ორ, სრულიად განსხვავებული სტრუქტურის მქონე

ენაში (ქართულსა და თურქულში) მიმღეობის სტრუქტურული და სემანტიკური თავისებურებები.

მსგავსი და განმასხვავებელი მახასიათებლების დადგენა ხელს შეუწყობს მიმღეობის უფრო სიღრმისეულ გააზრებას; პრაქტიკული თვალსაზრისით კვლევის შედეგები დახმარებას გაუწევს როგორც ქართველ, ასევე თურქ სტუდენტებს ქართული და თურქული ენების შესწავლის პროცესში.

სამეცნიერო ხელმძღვანელი, პროფესორი:

მაია კიკვაძე

სამეცნიერო თანახელმძღვანელი,

ასოცირებული პროფესორი:

ლია ჭყონია

ღ. ჭყონია